

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

משרד התעבורה והרווחה

אגף הקפוח על התעבורה

אגרת לבעל מעלית חדש

11.6.95

1. מבוא
הנך בעל מעלית חדשה. המעלית אמעמי תחבורה נוח ובטוח - אם תדע לטפל בה ולראוה שהיא תעבור בדיקות כנדרש בחוק, איגרת זו באה לפרט את החובות ואת הזכויות שחלות על בעל המעלית וזאת במטרה לעזור ולתנחות את בעל המעלית איך להעול כדי להבטיח תפעול אמין ובטוח של המעלית וסניעת תקלות והאונות.

2. מעלית חדשה - דרישות התקן
מעלית חינוח מוצר שתייב לחיות בנוי לפי תקן - תקן "ישראל רישמי מס' 24 - מעליות נוסעים ומשא - וחלה עליו חובת תו-תקן. במילים אחרות, כל מעלית שנבנת בארץ, חייבת להיות בנויה לפי הוראות התקן, והחברה המיצרת את המעלית נמצאת בהשגחת מכון התקנים לגבי הרכיבים שמתמשים בהם ותהליכי היצור והתרכבה. רק חברת בעלת תו-תקן רשאית להרכיב מעלית,

מכאן נובע שכל המעליות חייבות לעמוד בדרישות התקן לגבי אמניות המערכות ובטיחות המעלית ולא תותר לשימוש מעלית, שלא עומדת בדרישות אלה.

3. בדיקת מעלית חדשה
על פי הוראות החוק (פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשל"ל-1970) והתקן למעליות, כל מעלית חדשה חייבת להיבדק בבדיקה ראשונה כדי לוודא שהיא אכן בנויה לפי הוראות התקן ושכל מערכת הבטיחות במעלית פועלת - במילים אחרות שהמעלית בנויה כהלכה ובטוחה לשימוש, כמובן - בלי הבדיקה הראשונה הור הפעלת המעלית אסורה בחלם.

בדיקת תיק המעלית והתאמת המעלית להוראות התקן 24. מכצע מכון התקנים הישראלי - ענף המעליות;
יצרן המעלית, הוא זה שמחוייב בתשלום עבור בדיקה זו ולא הדיירים, זאת משום שהמעלית בשלב זה עדיין רכושו של היצרן.

4. בדיקת תקופתית
על פי הוראות החוק, יש חובה לבצע את לשיטה חודשים בבדיקת בטיחות של המעליות. אי-ביצוע בדיקה כזו מסכן את המשתמשים במעלית מחד, ומהווה עבירה פלילית מאידך. בהשוואת מתחום אחר - מכונות, שלא עברה "סטט" שנתי, אסורה להפעלה ומי שנותג במכונת כזו צמוי לעונש

2/...

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

- 2 -

הבדיקה החצי-שנתית מתבצעת ע"י בודק מוסמך למעלות, שקבל את הסמכתו ממשרד העבודה והרווחה. מצ"ב רשימת בודקי המעלות המוסמכים ורק אלה, שסופיעים ברשימה זו (שמתעדכנת מדי פעם) רשאים לבצע את הבדיקה. כמובן, בעל המעלות חופשי לבחור את מי שהוא רוצה לבצע את הבדיקה עבורו, על בעל המעלות (הדיירים) להזמין במועד את הבודק המוסמך לצורך בדיקת המעלות ולשאת בהוצאות הבדיקה. הבודק מציג את תוצאות הבדיקה בדו"ח שנקרא "תסקיר בדיקה". התסקיר נשלח לבעל המעלות ואילו העתק ממנו מגיע למשרד העבודה, אשר עוקב אחריו בצו הבדיקות החצי-שנתיות בכלל ובצו התקונים שנרשמו בתסקיר בפרט. בעל המעלות אחראי להזמין אנשי שרות למעלות לצורך תיקון כל הליקויים, ואוחס מירט הבודק המוסמך בתסקיר הבדיקה.

אם וכאשר הבודק מצא לקויים שעלולים לסכן את המשתמשים במעלות, הוא מציין את זאת בתסקיר. בעקבות זאת יש לחשבית את המעלות לאלתר ולדאוג לכל הליקויים האפשריים, על מנת למנוע שימוש במעלות זו. משרד העבודה והרווחה מפעיל את הטמכויות שבידו - דהיינו, מוציא צו האוסר את המשך פעולת המעלות עד לתיקונן ובדיקתן מחדש, ברור שהפעלת מעלות בניגוד לצו, אסורה. לחלוטין ומסכנת את הנוסעים עד כדי סכנת נפשות, הפעלת המעלות תאושר ע"י מפקח עבודה לאחר שהבודק המוסמך בדק את המעלות ואישר שהליקויים הבטיחותיים אכן תוקנו לשביעות רצונו ולא נשקפת שום סכנה למשתמש במעלות.

5. שרות למעלות

המעלות מערכת אלקטרו-מכנית מסובבת למדי ותקלה בה יכולה כאמור להביא למצבים מסוכנים. הבדיקות החצי-שנתיות הכרחיות וחשובות במדי עצמן, אבל נדרש גם טפול שוטף במעלות כדי להחליף רכיבים בלויים, לשמן ולכוונן את המערכות השונות.

למטרה זו, מוציא משרד העבודה והרווחה רשיון לנותני שרות למעלות, ורק חברה בעלת רשיון כזה רשאית לעסוק בתחום זה. בעל המעלות חופשי לבחור חברת שרות לפי החלטתו וניתן להשיג במשרדנו רשימת החברות המאושרות. המשרד מחייב שכל מעלות תחיה בטפול שוטף באמצעות אחת מחברות המאושרות. אי-קיום חוזה שרות מהווה עילה לא לאשר הפעלת המעלות. סיפול נאות במעלות מבטיח את פעולתה בצורה תקינה ונטוהה.

יצוין שלפי צו הפקוח על מצרכים ושירותים (התקנת מעלות וזמן שרות למעלות), התשמ"ד-1984, מתקין המעלות בבית מגורים נושא באחריות לפעולתה התקינה של המעלות במשך שנה. האחריות חזו מכסת תיקונים וחלפים וניתנת ללא תשלום מאת דיירי הבית. זאת בתנאי שנחתם חשכם שרות בין הדיירים לבין המתקין בתוך 60 יום מיום הבדיקה הראשונה של המעלות ע"י בודק מוסמך.

כמו-כן, חזו מורה על מתקין מעלות בבית אגורים לתת שירותי החזקה שוטפים במחצית הראשונה של שנת האחריות ללא תשלום מאת דיירי הבית.

6. חילוף נוסעים לכודים ממעלות

לפעמים קורה שמעלות נחנקת בעת נסיעתה עקב תקלה כלשהיא, כולל הסמכת חשמל בגגון. ניתן בדרך כלל להלץ את הלכודים במעלות ע"י דיירי הבנין עצמם ולמטרה זו יש במדד המכונה חוזרות חילוף מפורטות, מעבר לכך, מקיים מתקין המעלות חירכה לדיירים, בה מצויגים ומתרגלים חילוף נכון.

חשוב מאוד לבצע את החילוף בהתאם לאותן החוזרות וכל דרך אחרת מסוכנת ואסורה, אם מסיבה כלשהיא לא מצליחים להלץ את הנוסעים בדרך שהחוזרות מכתבות, יש להתקשר לחברת השרות ולבקש עזרה. כל נותן שרות מקיים כוונות 24 שעות ביממה וליד המעלות רשומים מספרי טלפון החירום.

3/...

בנק ישראל

משרד העבודה והרווחה

- 3 -

7. שימוש במעלית

- בכל מעלית יש חוראות שימוש ויש לקיימן.
מעבר לכך מספר הערות והארות, מבוססות על הנסיון המצטבר לגבי תאונות במעליות:
- הנסיעה במעלית חייבת להעשות בהתאם למותר, כלומר אסור להעמיס את המעלית מעל העומד לפי המשקל או מספר נוסעים הרשומים בהא.
 - יש במיוחד להדריך את הילדים להתנהג בזהירות, לא להשתולל בתוך האח בזמן הנסיעה ולא להכניס חפצים שיכולים להתפס ולהפריע לנסיעה התקינה של המעלית.
 - חילוץ אנשים מתוך מעלית תקועה חייב להעשות לפי תוראות החילוץ במדויק.
 - אם מבחינים בדבר חריג - לדוגמת שמשח שבורה כוללת אחת התחנות או דעסים חריגים - יש לדאוג מיד להשבת המעלית ונתוק החשמל למעלית ע"י הורדת ידית המפסק הראשי בחדר הטכונה (אחרי שתנוסעים הוצאו מהמעלית). יש להודיע מיד לחברת השרות.
 - אם מבחינים שדלת מ"ר לא סגורה ונעולה, כאשר המעלית לא נמצאת מולה, יש לפעול מיד להשבת המעלית כאמור לעיל ובנוסף לדאוג להגיד את הדלת ואם חדר לא ניתן - לחסום את הדלת ע"י ספסל, קרש או כדומה ולהעמיד שומר לידה עד לבואם של טכנאי המעלית.
 - יש להתייחס להערות הבדיקה בבדיקה החצי-שנתית בדציבות רבה, הרי המקורו של הבדיקה לבחון את מצב המעלית טכנית בטיחותית ולצידן את אוחס חלקייהם שיש לתקן ללא דחוי. אי-בצוע הערותיו ותמשך הפעלת המעלית עם אוחס חלקייהם מסכן את המשמשים במעלית וברכ המקרים יכול להביא לתקלה במעלית ולצורך בתקונים רחבים יותר.

8. ל ט י כ ו ט

אני מאחלים לך שימוש מהנה במעלית תוך הקוות שחיא חסרת אותך בנאמנות ובבטוחות. עליך - בעל המעלית - לדאוג שחיא תקבל את השרות והטיפול השוטף וכן שחיא תבדק כל שישה חודשים על ידי הבדוק המוסמך ושכל הערה מצידך תטופל.

מט"ר מנגוס

מפקח עבודה ראשי
משרד העבודה והרווחה

איגרת (32)